

ærede Medlem: Naavis os et eneste Land, der efter de borgerlige Forhold, hvorunder hele Landets Borgere leve, ligger sine Embedsmænd saa godt som vi her. — Man har dernæst villet kuse os med, at det var et Magtspørgsmaal, der her var Tale om. Der siges: De og de ville gribe Noget; men grib i Deres egen Barm, mine Herrer! af hvad Grund have De da, medens alle de gode Egenstaber, som syntes at aabenbare sig paa Frihedens Morgen, efterhaanden svinde bort, bevaret tilbage — jeg vil ikke sige Deres Gribffhed efter — men dog deres Lyst til Magten? — Anvend den udslyngede Befkyldning paa Dem selv, men beskyld ikke det danske Folk for, at det reiser sig for Frihedens Udvikling og Befæstelse i Landet for at bringe denne eller hin Person til Magten. Det gjælder noget ganske Andet og Mere end dette; det gjælder netop at faae slaaet fast som Livsbetingelse, for at vor Frihed her skal fremmes, at enhver Regjering, der danner sig, følger sig fra Jøbfelen af i Forbindelse med det Flertal i det folkevalgte Kammer, som er tilstede, naar det dannes. Seg gjentager for mit Bekomvende saa tydeligt som det er mig muligt: Vi maa komme dertil, — og det er en Gjenstand, der er Kamp værd — at ingen hæderlig Politiker her i Landet vil paatage sig at danne et Ministerium, undtagen han forud har forvisset sig om, at han er i Overensstemmelse med det folkevalgte Kammer. Det er tydeligt nok, at dette ogsaa er i Overensstemmelse med, hvad der gjælder for de Lande, hvor Friheden har slaaet Rod. De Herrer vide selv, hvor mange Gange De henvise os til Forhold, og ville overføre paa os Forhold fra andre Lande, som paa ingen Maade er saa let eller rigtigt som Tilfældet er her. Man spørger: hvad vil der naas ved denne Ordning? Efter min Opfattelse vil derved opnaas en ganske anderledes Anvendelse og Brug af de gode Kræfter rundt om i Landet, ogsaa i det Offentliges Tjeneste, end der nu er Tilfældet. Svormange gode Kræfter holdes ikke tilbage af de nuværende Forhold, og det Kræfter, der maa sige sig selv, at efter det gamle System kunne de ikke vente at finde den bedste Løn for deres Virksomhed, nemlig at se Frugten af deres Arbejde bragt ud i Livet til Velsignelse for Folket, det kunne de ikke gjøre, naar de f. Ex. det ene Aar efter det andet holde Kontortid 16 Timer i Døgnet, og dog maa sige: Vi have desuagtet Intet faaet, thi Mindretallet, de Privilegerede ville det ikke, og os, som tale paa hele Folkets Begne, agte de ikke paa. Det er dette, som har saa stor Betydning. Ved Behandlingen her har man formeget tabt Hovedspørgsmaalet af Sigte, og man har løbet 7 eller 8 Dage eller en Maaned tilbage, opløst alle enkelte Forslag; dog, de ere alle Intet imod Hovedspørgsmaalet; en Ventetid noget længere paa denne eller hin Reform gjælder det os ikke om overfor dette Spørgsmaal; om en eller anden Paragraf er saa eller

faa, er ikke det Afgjørende, naar Hovedspørgsmaalet hævdes. Mangt et Spørgsmaal vil stille sig noget anderledes, naar Flertallet af Folket, det vil sige baade Vælgere og de Valgte, faae fuldt Ansvar. Naar Vælgene træde til Valg med det Ansvar, at de skulle sætte en Mand igjennem, som skal have et ganske andet Ansvar, end han hidtil har haft som Folkethingsmand, saa vil det føre til, at ogsaa de kræve andre Egenstaber, end de før have behøvet at kræve, og det Flertal, der skal træde frem med sit Ansvar, maa ogsaa indrette hele sin Virksomhed derefter, saa at det helt igjennem kan bære dette Ansvar. Det vil føre til, at der paa mange Punkter kommer et ganske anderledes Hold, en ganske anderledes Sikkerhed tilstede ud imellem Folket og ogsaa her, end der hidtil har været tilstede. Det staar saaledes for mig, at ved Afstemningen i Aften deler dette Thing sig i to Partier, nemlig et parlamentarisk Parti — det Parti, der vil have regjeret efter de rigtige parlamentariske Grundsætninger — og et antiparlamentarisk Parti, som vil bevare det gamle System til Vedligeholdelse af Mindretallets forderkelige Forret. (Vysen fra Tilhørerspladsen). Der var vist nogle Mindretalsmænd, der gave nogle smaa Hys; jeg misunder dem ikke denne Fornøjelse, jeg havde ikke Noget imod, om det hele Folk hørte, hvad jeg sagde, jeg tror, at det vilde blive billiget af de 99 pCt.

Formanden: Skaald en Gang oftere nogen saadan Afbrydelse maatte komme fra Tilhørerspladsen, vil der ikke længere blive forhandlet for Tilhørere.

Berg: Seg siger derfor, at Sagen stiller sig saa alvorligt for mig, at jeg ikke kunde ønske, at eneste Medlem her i Salen vilde stemme for denne Adresse, der ikke anerkjendte, at den store Betydning af det Vidnesbyrd, vi her aflægge, er, at det er en Livsbetingelse for Folkfrihedens Virkeliggjørelse, men som Dagen efter ville vige tilbage for den nødvendige Følge af en saadan Adresse. Der er spurgt og opkastet Tvivl om, hvorledes Landsthingets Stilling ved Gjemmensførelsen af et saadant Princip vilde blive. Ja, det er min Overbevisning, at Landsthingets Stilling vil blive saaledes, som den grundlovmæssig er og bør være; Landsthinget vil beholde sin fulde Betydning som Overhus, som et Førstekammer, der kan holde igjen mod „moderne radikale“ Theorier, der kan gjøre sin fulde Indflydelse gjældende paa Lovgivningsværket ligeoverfor Folkethinget og Ministeriet, det fra dette Thing udgaede Ministerium, akkurat saaledes som i andre parlamentariske Stater. Men tilvisse, skulde jeg nogenfinde — jeg gjentager de Ord, som jeg udtalte for nogle Aar tilbage her — skulde nogenfinde Overhuset hos os komme til at mene, efter gammel Bane maaste, at Lyngdepunktet for Frihedslivet, for det konsti-